

Farvel til Sara Krabbe

DSAM nedlægger Sara Krabbes Legat

D SAM's bestyrelse har siden 1981 forvaltet arven efter forhenværende tandtekniker Sara Kirstine Dalby Krabbe, som i sit testamente havde bestemt, at der skulle oprettes et legat under Dansk Selskab for Almen Medicin. Arven – og legatets formue – lød på 421.860,30 kr., og beløbet skulle forblive urørt, mens legatets årlige renteindtægter kunne uddeles i en eller flere portioner efter ansøgning til fremme af forskning, uddannelse og international kontakt i overensstemmelse med Dansk Selskab for Almen Medicins formålsparagraf.

Og der er gennem årene uddelt utal-

lige portioner, sidste gang i 2022. I de senere år er hovedparten af de uddelte portioner gået til studieophold i udlandet og deltagelse i kongresser i udlandet.

Flere omkostninger end indtægter

Desværre har omkostningerne ved at drive legatet efterhånden oversteget de renteindtægter, som kan uddeles, og bestyrelsen har derfor besluttet at overdrage selve legatsummen til Praktiserende Lægers Udviklings- og Uddannelsesfond (PLU-fonden) i håbet om, at legatet fortsat kan glæde ansøgerne og komme til gavn for almen praksis og i sidste ende patienterne.

Da legatet har glædet utroligt mange legatmodtagere, er det på sin plads at hylde Sara Krabbe en sidste gang. Det gør vi ved at genoptrykke historien om hende. Hvem var hun? Og hvorfor var det netop DSAM, som hun betroede sin formue til?

Det undersøgte Troels Brink, praktiserende læge i Holstebro, på vegne af den daværende bestyrelse tilbage i 1981. Og det er en interessant historie.

Hun var en beskeden kvinde, og vi har desværre ingen fotos af hende. Men her kommer hendes historie – og vores. //

Sådan kunne Sara Krabbes hverdag have set ud: Sygekasselæge Mathias Agerleys lægeklinik fra Augustenborg på Als. Han åbnede klinikken i 1911 og arbejdede der til sin død som 95-årig i 1978. Klinikken kan ses på Steno Museet, Aarhus Universitet. Foto: Kristian Frost.

Om fhv. tandtekniker Sara Kirstine Dalby Krabbe, Holstebro

I anledning af meddelelsen om oprettelse af fhv. tandtekniker Sara Kirstine Dalby Krabbes legat er jeg blevet bedt om at fortælle selskabets medlemmer om personen bag legatet.

Frk. Krabbe døde i november 1979 i en alder af 77 år. Hun efterlod sig ingen livsarvinger, og hun havde testamenterisk ønsket, at størstedelen af hendes efterladte formue skulle tilfalde DSAM. Jeg er blevet vidende om, at frk. Krabbe allerede i 1969 – i et første testamente – havde betænkt det nystartede "Selskab for forskning i almen lægepraksis", og ved en senere ændring af testamentet i 1978 blev DSAM's navn så indføjet.

Frk. Krabbe levede det meste af sit liv i Holstebro, og hun fik – set med vore øjne – en lidt ejendommelig opvækst. Hun var ældste datter af et købmandspar i Struer. Faderen havde senere en lidt omskiftelig tilværelse, – var en tid vognmand i Holstebro, senere gårdmand og sluttede med at bestyre en lille landtelefoncentral. Da frk. Krabbe var 4½ år gammel, ventede moderen sit 3. barn, og det har åbenbart været et kompliceret og belastende forløb for barnemoderen, – det blev derfor arrangeret således, at den 4-årige Kirstine kom i pleje hos en barnløs moster og onkel, Mette og Thomas Krabbe i Holstebro, – og hun kom aldrig tilbage til forældrene! Jeg har – lidt undrende – spurgt om hvorfor, men har ikke kunnet få anden forklaring end at den lille Kirstine åbenbart har charmeret sig så stærkt ind hos mosteren og onkelen, at det bare blev sådan, at hun hørte til der. Nogen formel adoption kom aldrig i stand, men hun fik dog familiens efternavn. Frk. Krabbe opfattede mosteren og onkelen med stor kærlighed, og hun blev boende i hjemmet og passede mosteren i dennes sidste år, indtil hun døde 91 år gammel i 1963. Onkelen, der var udlært smed, havde sin manddomsgerning ved sygehuset i Holstebro, hvor han udførte en slags kombineret fyrbøder- og portørarbejde. Kontakten med sygehusmiljøet i den lille by kom nok til at spille en rolle for frk. Krabbe, der altid med stor veneration omtalte den mangeårige eneoverlæge Anders Juhl.

Frk. Krabbe fik den bedste skolegang, man kunne byde på i Holstebro, idet hun fik lov til at gå i den private fri-skole, som var startet og ledet af den dengang kendte frimenighedspræst Morten Larsen.

Jeg tror, at den påvirkning, hun fik gennem sin skolegang på friskolen, har haft stor betydning for resten af hendes liv.

Hun levede en yderst beskeden daglig tilværelse, der var præget af et kristent livssyn og med en meget levende interesse for, hvad der rørte sig omkring hende – og for sine medmennesker.

Frk. Krabbe fik sin uddannelse som tandtekniker hos tandlægerne Folmer og Esther Tronhjem, som havde en stor praksis i byen i hen ved 50 år.

Senere fik hun ansættelse hos kredslæge Viktor Faber, der praktiserede i Holstebro fra 1900 til han døde i 1940. Frk. Krabbe bistod i konsultationen og udførte samtidig tandprotesearbejder, – et meget nyttigt arrangement forekommer det at have været, – på en tid, da tandextraktioner formentlig har været en overordentlig hyppig ydelse i almen praksis. Fra sin tid hos kredslæge Faber, der havde en meget stor praksis, fik frk. Krabbe således et levende indtryk af almen lægepraksis, hvor den travle practicus var til rådighed i alle døgnets timer. I sine senere år drev frk. Krabbe så en lille selvstændig tandteknikerpraksis indtil ca. 1965.

En ting, der kom til at præge frk. Krabbes liv, specielt efter at hun var blevet alene, var hendes store lyst til at komme ud og se fremmede lande. Som charterrejsende fik hun set en lang række lande og byer, og hun var levende optaget af, hvad hun oplevede. Hun besøgte de nordiske lande, – så midnatssolen i Norge – besøgte bl.a. senere Israel, Rom, England, ja selv Grønland og USA nåede hun at besøge – altid meget engageret af de skønne oplevelser, det bragte hende.

Hendes dagligliv var en kontrast til dette rejseliv, hun levede yderst beskeden og havde kun små fordringer. Af statur middelhøj, lidt korpulent, noget krumbøjet kunne man se hende, i en mørk enkel frakke og hat, i hastig gangart – altid hjerteligt smilende og hilsende, når man mødte hende.

Som patient var hun en oplevelse. Hun var til det yderste hengiven og taknemmelig for de helbredsmæssige råd, hun kunne få, – specielt i forbindelse med hendes rejser, hvor tachycardianfald kunne bekymre hende. Hendes sidste år var præget af en malign lidelse, men hun bar denne med værdighed og styrke.

Ét spørgsmål – hvorfor netop DSAM? – må forblive ubesvaret. Ingen har mig bekendt kendt denne disposition før efter hendes død.

Hendes ønske om, at hendes efterladte formue kunne komme et stort antal af hendes medmennesker til gavn, har formentlig været tungtvejende.